

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ДУ "ІНСТИТУТ РИНКУ І ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ"
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
ПРИ ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСНІЙ ДЕРЖАВНІЙ АДМІНІСТРАЦІЇ

СПІВПРАЦЯ НАУКИ, ОСВІТИ, БІЗНЕСУ ТА ВЛАДИ:
РОЗВИТОК ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ІДЕЙ ТА
ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛЬНОТИ
В УКРАЇНІ

21

ГРУДНЯ
2023

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції
присвяченої повоєнному відродженню та євроінтеграції України

Одеса
2023

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ДУ «ІНСТИТУТ РИНКУ І ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ»
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
ПРИ ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСНІЙ ДЕРЖАВНІЙ АДМІНІСТРАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської науково-практичної конференції

присвяченої повоєнному відродженню та євроінтеграції України

**«СПІВПРАЦЯ НАУКИ, ОСВІТИ, БІЗНЕСУ ТА ВЛАДИ:
РОЗВИТОК ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ІДЕЙ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ
СПІЛЬНОТИ В УКРАЇНІ»**

м. Одеса, 21 грудня 2023 року

**Одеса
2023**

Редакційна колегія:
Ганна ТЮТЮННИК

к.е.н., старший науковий співробітник відділу економіко-екологічного розвитку приморських регіонів, ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»,

Ольга ЄРМАКОВА

д.е.н., професор, завідувачка відділу економіко-екологічного розвитку приморських регіонів, ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»

Матеріали подаються мовою оригіналу. За достовірність фактів, статистичних та інших даних, точність формулювань і висновків несуть відповідальність автори матеріалів.

Рекомендовано до друку та публікації у мережі Інтернет Вченою радою Державної установи «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень Національної академії наук України» (протокол № 17 від 02.11.2023р.)

Співпраця науки, освіти, бізнесу та влади: розвиток євроінтеграційних ідей та професійної спільноти в Україні : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Одеса, 21 грудня 2023 р. / [ред. колегія : Тютюнник Г.О., Єрмакова О.А.] ; НАН України та ін. – Одеса : ДУ «ІРЕЕД НАНУ», 2023. – 161 с.

У виданні представлені готові проєкти та наукові результати молодих вчених, які містять ефективні соціальні, екологічні та економічні рішення для сучасних євроінтеграційних викликів та повоєнного відродження. Головною метою цього видання є популяризація цих проєктів та результатів, а також розширення можливостей співпраці та розвитку інновацій, які відповідають потребам сучасного суспільства. Видання спрямоване на впровадження позитивних змін у суспільстві, шляхом поширення знань та ідей, що сприяють сталому розвитку та покращенню якості життя людей.

Видання розраховане на представників органів державної влади та місцевого самоврядування, фахівців-практиків бізнес-структур, науково-педагогічних працівників, здобувачів наукових ступенів, студентів закладів вищої освіти.

УДК 001+37+321]-043.5(477)(082)

© Національна академія наук України, 2023
© Одеська обласна державна адміністрація, 2023
© Автори проєктів, 2023

ЗМІСТ

Секція 1

Аграрні науки та продовольство

7

Дробіт О.С., Влашук А.М., Шапарь Л.В., Влашук О.А.
НАУКОВЕ ОБГРУНТУВАННЯ ФОРМУВАННЯ НАСІННЄВОЇ
ПРОДУКТИВНОСТІ БУРКУНУ БІЛОГО.....

8

Секція 2

Економічні науки: досягнення цілей сталого розвитку – сучасні проблеми, можливості та ефективні рішення

14

Андрущенко О.С. РОЗВИТОК ЕКОЛОГО-ОРІЄНТОВАНОГО
ПІДПРИЄМНИЦТВА НА ЗАСАДАХ «ЗЕЛЕНОЇ»
ЕКОНОМІКИ.....

15

Баркар К.І., Алексєєвська Г.С. ВПЛИВ МОНЕТАРНОЇ
ПОЛІТИКИ ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ УГОРЩИНИ, ПОЛЬЩІ,
ХОРВАТІЇ ТА ЧЕХІЇ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК
КРАЇН.....

19

Єрмакова О.А. ІННОВАЦІЙНІ РІШЕННЯ ДЛЯ
ЦИРКУЛЯРНОЇ БІОЕКОНОМІКИ.....

23

Іванов І.О., Лапіна І.С. ХЕДЖУВАННЯ ГЕОПОЛІТИЧНИХ
РИЗИКІВ В УПРАВЛІННІ ІНВЕСТИЦІЙНИМ
ПОРТФЕЛЕМ.....

26

Крамський С.О. МЕХАНІЗМИ СТІЙКОГО
ЕКОЛОГОБЕЗПЕЧНОГО ВІДНОВЛЕННЯ РИНКУ
АКВАКУЛЬТУРИ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД.....

30

Кулікова Є.О. ПЕНСІЙНЕ СТРАХУВАННЯ ЯК НЕВІД'ЄМНА
СКЛАДОВА ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ УКРАЇНИ.....

33

Лайко О.І. СТАЛІЙ РОЗВИТОК АГРАРНОГО І ХАРЧОВОГО
ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНСЬКОМУ ПРИДУНАВ'І:
ТРАНСКОРДОННИЙ АСПЕКТ.....

37

Галузь: Економічні науки: досягнення цілей сталого розвитку – сучасні проблеми, можливості та ефективні рішення

УДК 330.15:502

РОЗВИТОК ЕКОЛОГО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА НА ЗАСАДАХ «ЗЕЛЕНОЇ» ЕКОНОМІКИ

Андрущенко О.С., к.е.н., доцент,
доцент кафедри економіки природокористування,
Одеський державний екологічний університет
e-mail: an.lesya2405@gmail.com

Проблема: Негативний вплив людської діяльності на навколишнє середовище, пандемія COVID-19 та соціально-політичні події сьогодення об'єднали дискусії науковців навколо концепції «зеленої» економіки. Деякі науковці вважають «зелену» економіку складовою частиною або продовженням ідеї сталого розвитку, оскільки економіка – це впливовий чинник природного середовища. У більш вузькому трактуванні «зелену» економіку розуміють як «розробку, виробництво та експлуатацію технологій і обладнання для контролю і зменшення викидів забруднюючих речовин та парникових газів, моніторингу та прогнозування кліматичних змін, а також технологій енерго- та ресурсозбереження і відновлюваної енергетики».

До «зеленої» економіки відносять ті види і результати господарської діяльності, які поряд з модернізацією і підвищенням ефективності виробництва сприяють поліпшенню якості життя та середовища проживання, за рахунок значного зниження екологічних ризиків [1]. Принципи «зеленої» економіки протягом останніх років отримали широке поширення у розвинених країнах світу при розробці соціально-економічних програм розвитку окремих міст і регіонів, сфер діяльності, зокрема, підприємництва.

Головна ціль «зеленої» економіки – це трансформація суспільного виробництва та споживання з урахуванням екологічного чинника [2]. Отже, все більшої актуальності набуває використання відновлювальної енергетики в підприємницькій сфері.

Ідея. Метою дослідження є обґрунтування доцільності подальшого переходу підприємництва на відновлювальні джерела енергії, зокрема, енергії сонця. Цілком очевидно, що постійне зростання цін на електроенергію, вироблену за рахунок використання традиційних джерел енергії, та впровадження нових технологій виробництва сонячних батарей із більш високим ККД – сприятиме збільшенню кількості суб'єктів МСП, які будуть орієнтуватися на сонячну електрогенерацію як на джерело енергозабезпечення.

Пропозиції. На прикладі малого підприємства «ТРОПІК», яке займається реалізацією плодоовочевої продукції на ринках Причорноморського регіону, розглянуто доцільність використання сонячних панелей, як постійного джерела енергії. Основні витрати підприємства на електроенергію, пов'язані з експлуатацією обладнання для охолодження повітря, без якого неможливо дотримання умов зберігання продукції.

На підприємстві постійно задіяні 3 установки охолодження повітря, кожна з яких споживає 12,3 кВт·год електроенергії і функціонує цілодобово. Витрати електроенергії одиницею обладнання за рік дорівнюють 106272 кВт·год, а під час роботи всіх установок - 318816 кВт·год /рік.

З урахуванням того, що ціна за 1 кВт електроенергії для підприємств лише зростає, то на оплату електроенергії, споживаної технікою для охолодження повітря в складському приміщенні, витрачається суттєва сума, що є досить відчутною для власників бізнесу, оскільки впливає на вартість реалізованої продукції [3].

Крім необхідності відволікати значну частку оборотних коштів на оплату електроенергії, аргументом на користь переходу до енергопостачання за рахунок сонячних панелей є залежність від централізованих електромереж і пов'язані з цим ризики (несподіване вимкнення струму, постійне зростання тарифів тощо). Перехід на автономне енергозабезпечення за рахунок встановлення сонячних панелей, дозволяє ТОВ «ТРОПІК» уникнути перелічених ризиків, зокрема, через відключення від загальної енергомережі уникнути витрат на оплату електроенергії на підтримку роботи обладнання з охолодження повітря, а також одержати економіко-екологічний результат внаслідок використання екологічно чистої електроенергії.

Стандартна система автономного електропостачання складається з сонячних панелей, що виробляють 15 кВт·год або 129000 кВт·год на рік. Для того, щоб подібна система підтримувала

необхідний температурний режим для зберігання продукції за рахунок експлуатації 3-х охолоджувачів повітря, якими оснащене складське приміщення, потрібно встановити 3 сонячні батареї, що забезпечать генерацію електроенергії на рівні 388800 кВт·год електроенергії на рік. Вартість однієї комплектації сонячної батареї складає 195 тис. грн., а вся сонячна ферма коштує 585 тис. грн. відповідно Вартість установаження комплексу сонячних батарей складає в середньому 25% від загальної вартості, тобто 146,25 тис. грн. Загальна сума капіталовкладень дорівнює 731,25 тис. грн. За оцінками, термін окупності капіталовкладень складає приблизно 3 роки.

З огляду на те, що використання сонячної електрогенерації дозволяє ТОВ «ТРОПІК» одержувати 388800 кВт·год електроенергії на рік, а витрати електрики на охолоджувальне обладнання та власні потреби складають 328800 кВт·год/рік, у компанії утворюється надлишок електричної енергії в розмірі 60000 кВт·год/рік, який можна продати за «зеленим» тарифом 0,16 євро/кВт·год або 6,2 грн. (курс 38,6 грн./євро у 2023 року) і отримати додатковий дохід 372 тис. грн.

Ефекти. Варто зазначити, що перехід від традиційного електропостачання на сонячну електрику для ТОВ «ТРОПІК» є економічно доцільним, але потребує великих капіталовкладень. Крім економічної вигоди, впровадження енергозберігаючої інновації забезпечить одержання екологічного ефекту від декарбонізації енергоспоживання. На виробництво 388800 кВт·год електроенергії витрачається 9546 т у.п природного газу. Під час спалювання 1 т у.п. в атмосферне повітря надходить 1,62 т CO₂. Отже, оскільки під час використання сонячних панелей викиди парникових газів відсутні, відвернутий еколого-економічний збиток становитиме 773, 23 тис. дол. США в перерахунку на карбонові квоти [4].

Таким чином, доведена доцільність диверсифікації джерел енергопостачання в сфері малого та середнього підприємництва за рахунок використання сонячної електрогенерації, що стимулюватиме суб'єктів господарювання до енергозбереження внаслідок оптимізації витрат на оплату електроенергії та можливості одержання додаткового доходу від її продажу за «зеленим» тарифом.

Перелік використаних джерел:

1. Бондар О.І., Галушкіна Т.П., Унгурян П.Я. «Зелена» економіка як підґрунтя екологізації місцевого розвитку: монографія. За заг. ред. д.б.н., проф. О.І. Бондаря. Херсон: Олді-Плюс, 2018. 238 с.
2. Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року : Закон України; Стратегія від 28.02.2019 № 2697-VIII. *Офіційний вісник України*. 2019. 12 квіт. С. 29. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-19#Text>
3. Підтримка малого і середнього підприємництва. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/ekonomichne-zrostannya/pidtrimka-malogo-i-serednogo-pidpriyemnictva>
4. Швиданенко Г. О., Криворучкіна О. В., Матукова Д. Г. Розвиток підприємства на еколого-економічних засадах : монографія. К. : КНЕУ, 2017. 184 с.